

گزیده‌ای از توصیه‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی

خود قانون نویسی و قانونگذاری هم یک اصولی دارد که البته این اصول در سیاست‌های تقنینی آمده که حالا آن سیاست‌ها هم باید تبدیل به قانون بشود که متأسفانه نشده و چند سال است که مانده. یکی از کارهایی که باید حتماً انجام بگیرد، تقنین برای شیوه قانونگذاری است - قانونگذاری برای شیوه قانونگذاری - تا معلوم باشد که قانونگذاری چه جوری انجام می‌گیرد.

قانون صریح باید باشد، جوری نباشد که مجدداً احتیاج به استفسار به مجلس داشته باشد که باز بحث تکراری‌ای پیش بیاید، باید به کارشناسی جامع اتکا داشته باشد، ائمان داشته باشد، واقعاً روی آن کارشناسی شده باشد، قابل اجرا باشد.

یکی از بنیادها اینست که قانون است که حالا هم گفتند، گزارشی هم به من رسیده بود که قوانین به وسیله هوش مصنوعی دارد تنقیح می‌شود که این تعارض‌ها از بین برود، تعارض قوانین که ناشی از اینهاست شدن قانون است. مثلاً یک موضوع واحد در قانون بود چه سال می‌آید، فرض کنید که در قانون مربوط به محیط زیست می‌آید و در برخی قوانین آدیگر آ، خب، این قوانین با همدیگر ممکن است سازگار نباشد، وقتی تکلیف، بین قوانین مختلف معطل شد، آدمی که می‌خواهد سوءاستفاده کند، سوءاستفاده می‌کند. این قانوندانان قانون شکن که بنده بارها تکرار کرده‌ام، همین جاهت که استفاده می‌کنند.

قانونگذاری ناظر به منافع اشخاص، یکی از آفات قانونگذاری است که قانون ناظر باشد به منافع فلان قشر یا فلان شخص یا فلان

مجلس چاره‌ای ندارد، برای اداره کشور به اینها احتیاج دارد اما افراط در به‌کارگیری اینها نه.

یک نگاه دیگر نه، نگاه یک پیکره دیدن مجموعه نظام است: [نظام] یک پیکره است: یکی قلب است، یکی مغز است، یکی شبکه عصبی است، اینها باید با همدیگر کار کنند. اگر مکمل هم نباشند، مغزی که قلب کمکش نکند، قلبی که مغز کمکش نکند، شبکه اعصابی که مغز کمکش نکند به کار نمی‌آید، باید همدیگر را تکمیل کنند، اصلاً مکمل هم هستند. این یک نگاه است. این نگاه، نگاه درستی است، این نگاه، آن نگاه واقعی است، بنابراین توصیه اول و مهم من این است که نگاه مجلس در این یک سال - حالا شما که در سال چهارم [و آخر مجلس] هستید، کلاً [نگاه] مجلس، چه شما باشید، چه دیگری - بایستی نگاه همکاری و هم‌افزایی باشد.

یکی از مواردی که من ابر آن [تکیه] می‌کنم، همین مسئله بعضی از سختگیری‌ها در مورد وزرایی است که به مجلس ارائه می‌شود. گاهی اوقات در مورد وزیر پیشنهادی دولت یک سختگیری‌های غیر لازمی می‌شود که موجب می‌شود وزارتخانه مدت‌هایی وزیر بماند و با سرپرست اداره بشود، خب این به کشور ضربه می‌زند، باید دقت کرد، بایستی صلاحیت‌ها را تشخیص داد، در این تردیدی نیست، منتها سختگیری در حد منطقی، در حد معقول، حالا الان در چند وزارتخانه ما وزیر نداریم که اینها همه به مجلس می‌آیند. حفظ حریت و صراحتی که شما دارید، خیلی خوب است. حریت و صراحت این مجلس خوب است. این حریت و صراحت را با تقوا و

قوت خودتان را در این سال آخر ادامه بدهید، سالم وارد شدید، سالم خارج بشوید. «زب ادخلنی مُدخِلٌ صدق و آخر جنی مُخرَجٌ صدق». این جوری باشد ان‌شاءالله، از کار، آنچه برای انسان می‌ماند این است. اینکه حالا ما دوره بعد هم انتخاب بشویم یا نشویم، اینها مسائل دنیایی است، مسائل درجه چندم است. اصل قضیه این است که چه ما بعداً به مجلس بیایم چه نیاییم، کاری که تا الان کردیم مورد قبول خدای متعال قرار بگیرد، اصل قضیه این است. توصیه اول عبارت است از نوع رابطه مجلس با قوای دیگر به خصوص با قوه مجریه، این، آن مطلب اساسی است. باید نوع رابطه را تنظیم کرد. یک دوگانه‌ای اینجا وجود دارد: دوگانه تقرب و تخریب، یک نگاه، نگاه تقرب می‌است، یک نگاه، نگاه تخریبی است.

در نگاه تخریبی، رقیب‌پنداری قوه دیگر حاکم بر ذهنیت‌هاست، حالا قوه قضائیه کمتر، عمده قوه مجریه و قوه مقننه است که اینها خود را رقیب هم خیال کنند، رقیبی است که باید شانه طرف مقابل را به زمین برساند، این نگاه، نگاه خطرناکی است. حالا هم از ناحیه دولت ممکن است این اتفاق بیفتد، هم از ناحیه مجلس ممکن است اتفاق بیفتد، یعنی هر دو طرف می‌توانند در این نگاه غلط مشکل درست کنند. دولت‌ها گاهی اوقات مجلس را یک امر زائد، یک امر مزاحم به حساب می‌آورند، گاهی لاج می‌کنند.

از ناحیه مجلس، افراط در به‌کارگیری ابزارهای نظارتی. خب، خب، شما ابزارهای نظارتی دارید، از سؤال و تذکر تا استیضاح، خب، اینها به جای خودش باید به کار برود، اینها ابزارهای مجلس است،

مجموعه، اینها آفات قانون است که باید مراقبت کرد.

یکی از آفات قانونگذاری که خب این هم برای دوستان کاملاً روشن است، اثرپذیری نماینده قانونگذار از جو است، جوزدگی، گاهی اوقات می‌شود تبلیغات اصحاب تبلیغ، حالا چه دشمن، چه آنهایی که دشمن هم نیستند اما خب بالاخره اهل تبلیغات و مانند این چیزها هستند، یک جوی، فضایی درست می‌کنند، این در روح قانونگذار نباید اثر بگذارد، عرض من این است، اینکه «حالا بدشان می‌آید»، «در بین مردم این جوری می‌شود»، «فلان کس‌ها اعتراض می‌کنند، ایراد می‌کنند»، اینها باید مطلقاً در قانونگذاری تأثیر نگذارد. جوزدگی یا ملاحظاتی جناحی یا دسته‌بندی‌های گوناگون.

من از اول تشکیل این مجلس، اعتقاد خودم و علاقه خودم به این مجلس را که از روی اطلاع بود، عرض کردم، گفتم مجلس، مجلس انقلابی است. الان هم من بعد از سه سال همین را تکرار می‌کنم، این مجلس بحمدالله مجلسی است انقلابی، باسواد، جوان، پُر تحرک، پُر کار، البته تضادهایی که انسان راجع به یک مجموعه می‌کند، با نگاه به مجموعه است، حالا یک استثناهایی هم ممکن است وجود داشته باشد، به آن استثناها کاری نداریم، مجموعه را که انسان نگاه می‌کند، با نگاه جموعی، این مجلس اضافه‌ها یک مجلس انقلابی است.

یکی از گرفتاری‌های کشور، سال آخر مجلس است که در شرف انتخابات و نگاه مردم و مانند این چیزهاست. عرضی، این نقاط

خود قانون نویسی و قانونگذاری هم یک اصولی دارد که البته این اصول در سیاست‌های تقنینی آمده که حالا آن سیاست‌ها هم باید تبدیل به قانون بشود که متأسفانه نشده و چند سال است که مانده. یکی از کارهایی که باید حتماً انجام بگیرد، تقنین برای شیوه قانونگذاری است - قانونگذاری برای شیوه قانونگذاری - تا معلوم باشد که قانونگذاری چه جوری انجام می‌گیرد.

قانون صریح باید باشد، جوری نباشد که مجدداً احتیاج به استفسار به مجلس داشته باشد که باز بحث تکراری‌ای پیش بیاید، باید به کارشناسی جامع اتکا داشته باشد، ائمان داشته باشد، واقعاً روی آن کارشناسی شده باشد، قابل اجرا باشد.

یکی از بنیادها اینست که قانون است که حالا هم گفتند، گزارشی هم به من رسیده بود که قوانین به وسیله هوش مصنوعی دارد تنقیح می‌شود که این تعارض‌ها از بین برود، تعارض قوانین که ناشی از اینهاست شدن قانون است. مثلاً یک موضوع واحد در قانون بود چه سال می‌آید، فرض کنید که در قانون مربوط به محیط زیست می‌آید و در برخی قوانین آدیگر آ، خب، این قوانین با همدیگر ممکن است سازگار نباشد، وقتی تکلیف، بین قوانین مختلف معطل شد، آدمی که می‌خواهد سوءاستفاده کند، سوءاستفاده می‌کند. این قانوندانان قانون شکن که بنده بارها تکرار کرده‌ام، همین جاهت که استفاده می‌کنند.

قانونگذاری ناظر به منافع اشخاص، یکی از آفات قانونگذاری است که قانون ناظر باشد به منافع فلان قشر یا فلان شخص یا فلان

توصیه‌های مهم رهبر انقلاب به نمایندگان مجلس باید‌های مجلس انقلابی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی (۱۴۰۲/۰۳/۰۳) توصیه‌ها و مطالبات مهمی را خطاب به نمایندگان ملت مطرح کردند که در این اطلاع‌نگاشت مرور می‌شود.

توصیه‌ها درباره سال آخر مجلس

- تلاش برای انجام کارهای باقی‌مانده و مهم مانند برنامه هفتم و شعار سال
- مراقبت از تأثیر وجاهت طلبی بر روی شعارها برای جمع‌آوری رای
- جبران خلأها و قصورهای کاری دو سه سال گذشته

توصیه‌ها درباره تعامل با قوای دیگر

- لزوم همکاری و هم‌افزایی مجلس با قوای دیگر
- دوری از نگاه تخریبی و رقیب‌پنداری نسبت به قوای دیگر
- مراعات قوای مجریه و پرهیز از مناقشات غیرمنطقی
- پرهیز از تعرض به آبرو و هویت دینی و انقلابی افراد
- لزوم همراهی در صداقت و تقوا با صراحت و حریت در سخنان
- سختگیری منطقی و معقول در مورد وزرایی پیشنهادی دولت
- اعتنا نکردن به برخی از بد اخلاقی‌ها مبتنی بر از بین رفتن استقلال مجلس
- مراعات قوای مجریه و پرهیز از مناقشات غیرمنطقی
- افراط نکردن در استفاده از ابزارهای نظارتی مانند تذکر و استیضاح
- لزوم همراهی در صداقت و تقوا با صراحت و حریت در سخنان

توصیه‌ها درباره قانون گذاری

- کاهش طرح و پرهیز از غلبه پیدا کردن طرح بر لایحه
- قانونگذاری برای شیوهی قانونگذاری
- پرهیز از انباشته شدن قانون و تعارض قوانین
- قانونگذاری بر اساس سیاست‌های کلی نظام
- رعایت ویژگی‌های «قانون خوب» در قانونگذاری
- پرهیز از آفات قانونگذاری همچون: منافع اشخاص، جوزدگی و ملاحظاتی جناحی

